

Marit Myklatun
Bjørn Erik Krosness
R.P. Morks veg 9
6016 Ålesund

NVE - Konesjonsavdelinga
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
(sendt som e-post til nve@nve.no)

Dato 7. oktober 2021

Deres ref.: 201500615-19

INNSPILL ETTER BEFARING VILKÅRSREVISJON EIDFJORD NORD REGULERINGEN

Vi viser til vår høringsuttalelse av 23. juni 2021, tillegg til denne av 28. juni 2021 og befaring i Eidfjordvassdraget 22. september 2021.

Vi benytter oss av muligheten til å komme med innspill i etterkant av befaringen.

Befaringen ga partene en anledning til å danne seg et noe begrenset inntrykk av strekningen i Bjoreio fra Storlia til Armodhølen, en strekning av allmenn interesse. Den gir opplevelse av natur som omfatter fossefall på 30 meter (Storlifossen) og elva som slynger seg ned over berg, små fossefall og utallige kulper. Familier er ofte å se badende langs elva.

Elveleiet har i alle år vært et yndet sted for sportsfiskere. Før reguleringen av elva var alle i min familie engasjert i fiske, og det var ørret som stod på menyen flere ganger i uka i sommerhalvåret.

Fiskebestanden er betydelig redusert etter reguleringen av elva. En del småørret har det vært, også etter reguleringen, men jeg mener å ha observert betydelig mindre «vak» sist sommer. Det mener jeg skyldes ytterligere redusert vannslipp fra 2017¹.

Eidfjord kommune er også opptatt av fiskebestanden i hele vassdraget. I brev fra Eidfjord kommune til NVE², ber en blant annet konsesjonsmyndigheten om spesielt å se på fiskeproduserende tiltak i viktige innlandsvassdrag for å motvirke effekt av reguleringene.

1 NORCE Rapport nr. 387, NORCE LFI, Effekter av vantemperatur på vekst og rekruttering hos laks og aure i Bjoreio, 24. juni 2020

2 Eidfjord kommune, 29. mars 2016

I vår høringsuttalelse fremmet vi krav om miljøbasert vannføring gjennom året, minstevannføring, på alle strekninger i Bjoreio, nedfelt Manøvreringsreglement for Osa, Sima, Bjoreio (Eidfjord Nord). Elvestrekningen fra Storlia kraftverk inntaksdam til Armodhølen er særskilt nevnt i forbindelse med kravet.

Vi vil etter befaringen gi uttrykk for at Miljødirektoratets forslag til vannføring i Bjoreio vil ivareta kravet, og at det bør være retningsgivende for vilkårsrevisjonen.

Vi vil på nytt sitere hva Statkraft selv skriver i revisjonsdokumentet: «Fra tidlig 90-tallet er det innført en miljøbasert praksis ved å åpne luker i sperredammen i Bjoreio og Isdalen for å tilføre vassdraget 1,5 m³/s vann fra hvert slippsted. Dette vannet har en høyere temperatur enn vannet som tappes fra Sysenvatn. Dette slippet startes når det er lite snø i nedstrøms felt, vanligvis i siste halvdel av juni. Slippet pågår til 15. september.»

I fiskebiologiske undersøkelser utført av NORCE fra 2004 til og med 2020, anbefales det et vannslipp på 1,5m³/s og helst mer fra begge slippunkt i Storlia og Isdøla for å bedre forholdene for laks og ørret.

I Multiconsult rapport Eidfjordvassdraget - Utvikling av temperaturmodell av 8. juni 2020 heter det blant annet at «Hensikten med modellen er å kunne sammenlikne effekten på vanntemperaturen av å benytte ulike slippunkt for å oppnå påkrevd minstevannføring over Vøringsfossen.»

Vi mener at modellen bør omfatte hele Bjoreio, og særlig utvikles til bruk for den regulerte delen av Bjoreio oppstrøms Vøringsfossen. Dette for å skaffe til veie kunnskap som nødvendig for å kunne oppnå en bedre vannkvalitet og en diversitet av vannlevende organismer og herunder en rekolonisering av fisk på denne strekningen.

Det midlertidige manøvreringsreglementet for Bjoreio innebærer en reduksjon i overtapping med hensyn til Vøringsfossen på 1,5 m³/s. Reduksjonen vil kunne ha negative konsekvenser for den regulerte delen av vassdraget oppstrøms Vøringsfossen. Vi mener at dette må utredes nærmere.

I 2020 har det, i følge Statkraft Energi, vært vannslipp på ca. 1 m³/s fra inntakene i henholdsvis Bjoreio og Isdal³. Statkraft Energi opplyser om problemer med vann- og temperaturmåling for ovennevnte inntak.

Vi kan vanskelig se at inntakene tilfredsstillers dagens krav med hensyn til regulering av vannslipp og måling av vannstrøm og -temperatur. Forøvrig, det er en forutsetning for naturvitenskapelige undersøkelser i Bjoreio at det finnes data av god kvalitet.

Terskler/grunndammer som et avbøtende tiltak er ikke gitt oppmerksomhet ved vilkårsrevisjonen utover at det er nevnt som et gjennomført tiltak i brev fra Statkraft til NVE⁴.

3 Statkraft Energi, 15. januar 2021

4 Statkraft Energi, 3. oktober 2016

Det påpekes imidlertid at terskelen for grunndammen ved Sjursløken har et begynnende forfall. Det lekker vann under terskelen og et mindre stykke av kronen er borte. Følgelig oppfyller den ikke hensikten da vannstanden i dammen blir for lav, særlig ved liten vannføring i Bjoreio på angjeldende strekning.

Dessverre fikk en ikke anledning til å besikte terskelen under befaringen. Men et bilde i tillegget til vår høringsuttalelse viser lekkasjen og tilstanden generelt.

I ulike dokumenter i forbindelse med søknader til tillatelse til bygging av Storlia kraftverk i 2005, skriver Statkraft at de har et selvpålagt krav om å slippe vann forbi inntaket i Storlia, og at det er noe de vil fortsette med etter bygging av Storlia kraftverk. Mengde vann varierer i de ulike dokumentene.

Inntil de nye vilkårene for konsesjon foreligger forventer vi at Statkraft holder sine selvpålagte krav om vannslipp i Bjoreio fra Storlia og videre ned til Armodhølen.

Med vennlig hilsen

Familien Myklatun / Krosness